

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

Bp. 211 / 20.08.2024

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru completarea Legii învățământului superior nr. 198/2023*, inițiată de doamna senator USR Iulia-Monica Dinică împreună cu un grup de parlamentari USR (Bp. 211/2024).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 103 din *Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023*, cu *modificările și completările ulterioare*, cu noi trei alineate, respectiv alin. (12), alin. (13) și alin. (14), propunându-se acordarea posibilității absolvenților de studii liceale care au promovat examenul de bacalaureat de a susține o reexaminare în vederea măririi notei la cel puțin una dintre probele de bacalaureat și emiterea unei noi diplome.

II. Observații

1. Actele de studii din sistemul național de învățământ preuniversitar sunt documente oficiale de stat, cu regim special, care atestă finalizarea de către titular a unui nivel de învățământ, cu sau fără examen de absolvire/finalizare.

În sistemul național de învățământ preuniversitar se emit mai multe tipuri de acte de studii, ca de exemplu diploma de bacalaureat, însoțită de foaia matricolă parte a portofoliului educațional.

Actele de studii se eliberează în original sau duplicat. Conținutul și formatul actelor de studii se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Educației, acestea se tipăresc pe hârtie specială cu filigran continuu, fiind înseriate, numerotate și prevăzute cu elemente de siguranță.

Tipurile de informații și formatul actelor de studii care se eliberează absolvenților și personalului didactic din învățământul preuniversitar au fost aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 30/2024 privind tipurile de informații și formatul actelor de studii care vor fi eliberate absolvenților și personalului didactic din sistemul național de învățământ preuniversitar*.

Potrivit art. 102 alin. (3) din *Legea nr. 198/2023*, absolvenții învățământului liceal care susțin și promovează examenul național de bacalaureat dobândesc diplomă de bacalaureat, care le dă dreptul de acces în învățământul superior. Conform *Legii nr. 198/2023*, diploma de bacalaureat se eliberează absolventului în urma promovării examenului național de bacalaureat.

O diplomă de bacalaureat emisă de o unitate de învățământ care a intrat în circuitul civil produce efecte juridice. Acest act administrativ poate fi revocat, dacă nu a fost comunicat titularului sau poate fi anulat de instanța de contencios administrativ, dacă a fost comunicat titularului.

Nu poate fi emisă o altă diplomă de bacalaureat care să producă efecte juridice retroactiv, iar prima diplomă nu poate fi anulată decât de instanța de judecată pentru vicii în emiterea ei.

Referitor la efectele anulării actelor administrative, de regulă, anularea produce efecte retroactive.

Astfel, efectele anulării diplomei de bacalaureat se produc nu numai pentru viitor, ci și pentru trecut, adică din momentul emiterii sale. Așadar,

actul de anulare desființează efectele juridice ale actului anulat, considerându-se că el nici nu a existat.

În cazul admiterii acțiunii, instanța se pronunță, dacă a fost sesizată prin cererea de chemare în judecată, și asupra validității actelor juridice încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor juridice produse de acestea, ceea ce ar impune o anulare în lanț a tuturor actelor emise ulterior în temeiul diplomei de bacalaureat.

Spre exemplificare, absolventul intră pe bază de dosar la facultate pe locurile cu plată. După o soluție de admitere a acțiunii în care instanța de judecată dispune anularea diplomei (proces care poate avea o durată de aproximativ 3 ani), iar apoi se emite o diplomă nouă cu o altă medie finală mai mare decât cea avută anterior, absolventul poate să ceară ulterior restituirea taxelor de studii, întrucât acesta se încadra pe locurile bugetate, ceea ce ar conduce la probleme majore în sistemul de învățământ superior și la afectare bugetară, întrucât aceste cazuri nu vor fi singulare.

De asemenea, parcurgerea studiilor universitare de licență finalizate cu o diplomă de licență ca urmare a deținerii a unei diplome de bacalaureat anulate este nelegală. Încă de la momentul absolvirii și promovării examenului de finalizare a studiilor universitare de licență, absolventul se consideră licențiat și se bucură de drepturile pe care i le conferă acest statut, indiferent dacă i s-a eliberat sau nu actul administrativ oficial (diploma de licență).

În consecință, în baza art. 1 alin. (6) din *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare*, s-a admis anularea diplomei de licență nelegale, care a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice. (Sentința civilă nr. 3264 din data de 24 mai 2017 pronunțată de Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a Tribunalului București având ca obiect anularea unui act administrativ).

Totodată, anularea diplomei de bacalaureat produce efecte și în situația în care absolventul se află în continuarea studiilor în învățământul postliceal sau în învățământul universitar (licență, master, doctorat), precum și pentru ocuparea funcțiilor didactice sau la angajare ș.a.m.d.

Deși inițiativa legislativă se intenționează a fi benefică pentru absolvenți, din perspectiva posibilității măririi notei obținute inițial, efectele juridice ale acestei măsuri sunt multiple și imposibil de cuantificat, putând conduce chiar la afectarea securității circuitului civil, prin afectarea unor raporturi juridice care au avut loc.

2. În titlul inițiativei legislative, semnalăm o eroare materială, respectiv utilizarea sintagmei „*Legea învățământului preuniversitar*”, în loc de „*Legea învățământului superior*”; de asemenea, în partea introductivă a articolului unic al inițiativei legislative, referirea ar fi trebuit făcută la alin. (11) - după care se introduc cele trei alineate.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului